

2023-'26

СТРАТЕГИЯ ЗА УСТОЙЧИВО

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – СОФИЯ

Предговор

Медицински университет – София провежда дейности, които са част от изпълнението на 17-те цели за устойчиво развитие на ООН и свързаните с тях 169 действия, включени в документа „Да преобразим нашия свят: Програма за устойчиво развитие – 2030 г.“.

„Нашата академична общност като група от професионалисти и студенти, които работят за една и съща цел, може да направи значима промяна в оформянето на добри нагласи в обществото. Медицинският университет – София се управлява по устойчив начин и вече сме го официализирали с въвеждането на Стратегия за устойчиво развитие (2023-26). Стратегията е одобрена и приета от Академичен съвет, което показва, че служителите на университета са запознати със съвременните предизвикателства, което ги обогатява с специален приоритет в ежедневната им дейност. Стратегията за устойчиво развитие е част от мисията, визията и стратегическите цели на МУ-София. Дейностите в подкрепа на устойчивото развитие изграждат стойността на нашето висше учебно заведение, засягат неговия престиж и доверие в местната екосистема.

За да постигнем нашата Стратегия за устойчиво развитие за периода 2023 – 2026 г., стартирахме серия от политики и планове за предоставяне на стратегическа карта на стратегическото изпълнение, описваща подробно как университетът предлага да намали своите въглеродни емисии чрез изпълнението на набор от проекти, политики, образование и промяна на поведението. Те трябва да ни държат отговорни като университет и да ни помогнат да постигнем целта си да се превърнем в нулеви въглеродни емисии до 2035 г.“

АКАД. ЛЪЧЕЗАР ТРАЙКОВ, ДМН

РЕКТОР НА МУ-СОФИЯ

Съдържание:

Визия и мисия	3
Устойчиво лидерство в МУ-София	4
Изпълнение на целите на ООН за устойчиво развитие (SDGS)	5
Европейска зелена сделка.....	12
Национална стратегия и план за действие за адаптиране към изменението на климата	13
Стратегически план на Медицински университет – София	
<i>Приоритетни области</i>	15
<i>Цели</i>	16
<i>Мерки</i>	18
Студентски инициативи.....	19

Визия и мисия

Медицински университет – София действа устойчиво в съответствие с икономическия стълб на устойчивост, като стратегически използва своите финансови и човешки ресурси - материални и нематериални, и е отговорен в дългосрочна перспектива спрямо нуждите на своите служители и студенти.

Медицински университет – София дава възможност на своите преподаватели, студенти и административен персонал да правят устойчив избор по време на работното и учебното си време, превръщайки своя кампус в устойчиво място за работа, обучение и изследователска научна дейност. В основата на устойчивата политика на университета са разположени три ръководни документа и планове: **Политика за устойчиво развитие** (принос за изпълнението на Дневен ред 2030, който съдържа целите на ООН за устойчиво развитие), **Стратегия за устойчиво развитие на университета (2023-2026)** и **План за устойчивост 2023-2026** (в процес на изработка е План за устойчиво действие, който да описва стъпките за прилагане и изпълнение на Стратегията за устойчивост на университета в средносрочен план).

Наред с необходимите професионални и научни познания се счита за приоритет студентите да развият качествата, които ще ги направят отговорни граждани, с дълбочина на мисълта, критичен дух и международна перспектива, способни да разбират работата си като отговорност към заобикалящата среда и обществото като цяло.

Устойчиво лидерство в МУ-София

Устойчиво управление

Висшето ръководство на МУ-София се фокусира върху образователните и изследователски измерения на устойчивото управление в университета и в значително по-малка степен стратегията целеполога в посока устойчиво строителство, управление на отпадъците и рециклирането, както и опазване на водните ресурси и ефективност в използването на енергията. Общо 6 фактора влияят върху развитието на Устойчивото управление:

- 1) Стратегия и университетска култура
- 2) Натиск върху околната среда (законов, имитационен и нормативен натиск)
- 3) Образование и възможности на академичната общност
- 4) Ценности на преподаватели/изследователи, административен и технически персонал и студенти
- 5) Нагласи на заинтересованите страни към устойчивото управление
- 6) Международно институционално сътрудничество

Устойчиви инициативи

минимизиране на използването на енергия в ежедневните дейности, управление на използването на вода, зелено строителство и особено обособяване на зелени площи, управление чрез подобряване на биоразнообразието за създаване и академична атмосфера

Устойчиви действия

Изпълнение на целите на ООН за устойчиво развитие (SDGs)¹

ЦЕЛ 4: Качествено образование (Осигуряване на приобщаващо и справедливо качествено образование и насърчаване на възможностите за учене през целия живот за СТУДЕНТИ, ПРЕПОДАВАТЕЛИ И АДМ. ПЕРСОНАЛ)

Цел 4 в МУ-София

- ✓ До 2024 г. всички студенти завършват безплатно, справедливо и качествено висше медицинско образование, водещо до подходящи и ефективни резултати от обучението по Цел 4
- ✓ До 2023 г. равен достъп на всички жени и мъже до достъпен и качествен образователен процес
- ✓ До 2024 г. значително увеличаване на броя на студентите и служителите (административен персонал, преподаватели/изследователи), които имат подходящи умения,

¹ Справка: Снимка. 1. Цели на SDGs, окончателно приети от срещата на върха на ООН, която се проведе на 25 септември 2015 г. в Ню Йорк. Източник: Информационен център на ООН: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/education>

включително технически и професионални умения, за заетост и достойни работни места

- ✓ До 2025 г. премахване на различията между половете във висшето медицинско образование и осигуряване на равен достъп за уязвимите, включително хора с увреждания, коренно население и младежи в уязвимо положение
- ✓ До 2025 г. всички учащи придобиват знанията и уменията, необходими за насърчаване на устойчивото развитие, включително, наред с другото, чрез образование за устойчиво развитие и устойчив начин на живот, човешки права, равенство между половете, насърчаване на култура на мир и ненасилие, глобално гражданство и оценяване на културното многообразие и приноса на културата за устойчивото развитие;
- ✓ До 2025 г. да се включат в учебните програми принципите на устойчивото, екологосъобразно развитие и да се осигурят практически занятия, примери за конкретни екологични дейности, примери за преподавани въпроси за значението на екологичната политика, принципите на устойчивото развитие, зелената икономика и др.
- ✓ До 2026 г. значително увеличаване на предлагането на квалифицирани преподаватели, включително чрез международно сътрудничество за обучение на учители в разширяващите се страни в Хоризонт Европа (вкл. България)

Achieve gender equality and empower all women and girls

Цел 5: Равенство между половете (постигане на равенство между половете и овластяване на всички жени)

Цел 5 в МУ-София

- ✓ До 2025 г. да се сложи край на всички форми на дискриминация срещу всички жени (преподаватели, студенти и административен персонал на МУ-София)
- ✓ До 2026 г. премахване на всички форми на насилие срещу всички жени в МУ-София, включително сексуална и други видове експлоатация
- ✓ До 2023 г. пълно и ефективно участие на жените и равни възможности за лидерство на всички нива на вземане на решения в университетската среда

- ✓ До 2026 г. всеобщ достъп до сексуално и репродуктивно здраве и репродуктивни права, както е договорено в съответствие с Програмата за действие на Международната конференция за населението и развитието и Пекинската платформа за действие и резултатите от техните конференции за преглед
- ✓ До 2025 г. увеличено използване на базови технологии, по-специално информационни и комуникационни технологии, за насърчаване на овластяването на жените
- ✓ До 2024 г. в действие приети стабилни политики и приложимо законодателство за насърчаване на равенството между половете и овластяване на всички жени в МУ-София.

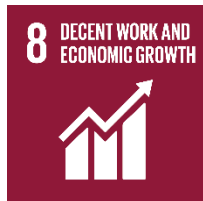

Цел 6: Чиста вода и канализация (Осигуряване на устойчиво умно управление на вода и канализация за всички в МУ-София)

Цел 6 в МУ-София

- ✓ До 2026 г. постигане на всеобщ и справедлив достъп до безопасна и достъпна питейна вода за всички (персонал и ученици)
- ✓ До 2026 г. постигане на достъп до адекватни и справедливи санитарни условия и хигиена за всички, като се обръща специално внимание на нуждите на жените и момичетата и тези в уязвимо положение
- ✓ До 2026 г. подобро качество на водата чрез намаляване на замърсяването, елиминиране на изхвърлянето и минимизиране на изпускането на опасни химикали и материали, намаляване наполовина на дела на непречистените отпадъчни води и значително увеличаване на рециклирането и безопасното повторно използване в световен мащаб
- ✓ До 2026 г. значително повишаване на ефективността на използването на водата във всички университетски единици
- ✓ До 2026 г. внедряване на интегрирано управление на водните ресурси на всички университетски нива (ректорат, факултети, деканати и др.), включително чрез сътрудничество със Столична община, ако е необходимо.
- ✓ До 2026 г. възстановяване на свързаните с водата екосистеми

- ✓ До 2026 г. разширено международно сътрудничество чрез дейности и програми, свързани със санитарията, включително събиране на вода, обезсоляване, водна ефективност, пречистване на отпадъчни води, технологии за рециклиране и повторна употреба
- ✓ До 2026 г. подкрепа и засилване на участието на местните общности в подобряването на управлението на водата и канализацията

Насърчаване на устойчив, приобщаващ и устойчив икономически растеж, пълна и продуктивна заетост и достоен труд за всички в МУ-София)

Цел 8 цели в МУ-София

- ✓ До 2026 г. насърчаване на политика за развитие, която подкрепя производствените дейности, създаването на достойни работни места, предприемачеството, творчеството и иновациите и насърчава излизането от сивата икономика и развитието на микро, малки и средни предприятия чрез достъп до финансови услуги ;
- ✓ До 2026 г. да се осигури пълна и продуктивна заетост и достоен труд за всички жени и мъже, включително младите хора и хората с увреждания; осигуряват равно заплащане за труд с еднаква стойност;
- ✓ До 2026 г. защита на трудовите права и насърчаване на безопасна работна среда за всички работници, включително работниците мигранти, по-специално жените мигранти и тези с несигурна заетост;
- ✓ До 2026 г. нашата цел е да създадем иновативна, креативна и безопасна работна среда, с равни възможности за развитие, която подкрепя служителите и тяхното многообразие.

Индустрия, иновации и инфраструктура

Цел 9 цели в МУ-София

- ✓ До 2030 г. насърчаване на изграждането на устойчива инфраструктура, насърчаване на приобщаваща и устойчива индустриализация и насърчаване на иновациите

- ✓ до 2030 г. използване възможностите за инициране на новаторски технологии, инвестиции в научни изследвания и иновации
- ✓ до 2030 г. увеличаване на броя на изследователите и изграждане на изследователски капацитет, опит и инфраструктура
- ✓ до 2030 г. справяне с научните и технически предизвикателства на големите данни в областта на медицината и общественото здравеопазване и грижи, като се гарантира, че инфраструктурата и наборът от умения за изследвания с интензивно използване на данни са разработени на институционално ниво
- ✓ до 2030 г., напредък в използването на екологични продукти за целите и ползите от обучението

Укрепване на средствата за изпълнение и съживяване на Глобалното партньорство за устойчиво развитие

Цел 17 цели в МУ-София

- ✓ До 2030 г. насърчаване на изграждането на устойчиви инфраструктури (включително нов зелен кампус на Ректората)
- ✓ до 2030 г. развитие на множество партньорства, разчитайки все повече на глобалните мрежи.
- ✓ до 2030 г. разширяване на международните мрежи от академични среди в партньорство с правителството и гражданското общество на всички нива. Например на местно ниво изследователите от МУ-София работиха в тясно сътрудничество със Столична община за промяна на поведението по време на екстремното замърсяване на въздуха в града и впоследствие споделиха научените уроци с глобална публика
- ✓ до 2030 г. МУ-София трябва да работи в тясно сътрудничество с индустрията в много от своите области и тези партньорства са от решаващо значение за постигането на ЦУР.
- ✓ Критичен пропуск, идентифициран от цел 17, е липсата на значими данни, на които да се основават политически решения и да се наблюдава напредъкът към всички SDGs, затова до 2023 трябва да се

създаде изходната база за водене на аналитични емпирични бази с данни

Връзка между целите на Стратегията за устойчиво развитие на МУ-София и целите на SDGs

SDGs	Sustainable Development
Strategy	

Цел и на Стра теги ята за усто йчи во разв итие	Крайна набед ността	Крайна нагла да	Здраве и качес твен жи вот	Качестве но обр азован ие	Равенств о межд у мъже те и же ните	Питейна вода, ка нализа ция	Достъп на ичи ста ене ргия	Достое нству диико номи чески расте ж	Пром ищлен ост, и нова ции и инфра ст	По-мал ко не равно сти	Устойчи ви гра дове и общин и	Отгово рно прои звод ство и по треб ление	Климати чни ме рки	Живот във вода та	Живот на су щата Мир, справ едли во ст и сил ни ин ститу ции	Партнь орств о за пости гане на це лите	Гъвка во об учение и об разо вание	Подкре па за докто ранти	Отлич ни по стиже ния в нау чно и зслед ване теле ска та и раз вой на де йност	Укре пване на ст рате гиче ско то уп рав ление	Нам лява не на адам ни ст рате гиче ски оп тим изи ран е на ин фра ст ру	Систе матич ни ра не то на и нст ру мен ти те за тре тар оля	Насър чава не на общи на де нстич ност	Инте рна цио на ли за ция в гло бали зи ран св ят	Страте гиче ски парт ньор ства
---	---------------------------	-----------------------	-------------------------------------	------------------------------------	---	--------------------------------------	-------------------------------------	---	---	---------------------------------	---	--	--------------------------	----------------------------	--	---	---	-----------------------------------	--	---	--	--	--	--	---

	р у к т у р а										к т у р а т									
Енергия																				
Отпадъците и кръговата икономика																				
Вода и зеленина																				
Съоръжения и инфраструктура																				
Информационни технологии и дигитализация																				
Кетъринг																				
Мобилност и транспорт																				
Отговорно пазаруване																				
Образование за устойчивост																				
Творчески дейности в областта на устойчиво развитие																				
Общност за устойчивост																				
Здравословен начин на живот и грижи																				
Общност																				
Равни възможности за всички																				
Подкрепа за региона																				

Регламентът за споделяне на усилията

The предложено български цели :

Предишна цел за 2030 г в сравнение до 2005 г. - 0%

Нова цел за 2030 г в сравнение до 2005 г. (Комисия предложение) - 10%

The DiscoverEU Зелено Маршрут

Национална стратегия и план за действие за адаптиране към изменението на климата (Р България)

С Решение № 621/25.10.2019 г. на Министерски съвет е одобрена Националната стратегия за адаптиране към изменението на климата и План за действие на Република България. Целта на Стратегията е да служи като референтен документ, определящ рамка за действия за адаптиране към изменението на климата и

приоритетни насоки до 2030 г.

<https://www.moew.government.bg/bg/климат/международни-преговори-и-адаптация/адаптация/>

„Ролята на висшето образование се разглежда като ключова предпоставка за успешното прилагане на други действия за адаптиране.

По отношение на научните изследвания и образованието, въздействието на изменението на климата върху градската среда не е достатъчно представено в учебната програма по градско планиране, като по този начин отразява общия ограничен академичен и професионален капацитет за популяризиране на проблемите на SDGs.

Следователно има значителни нужди от по-нататъшно изграждане на капацитет и повишаване на разбирането и осведомеността за SDGs чрез обществена ангажираност, достъп до комуникация и използване на висшето образование като лост за промяна.

Повишаването на осведомеността и общото образование относно изменението на климата е, наред с другото, съществена предпоставка за добра адаптация. Следователно са необходими допълнителни усилия за подобряване на степента на информираност сред местните общности. Това е тясно свързано с необходимостта от осигуряване на по-добро образование в областта на природните науки, както и от въвеждане на проблемите, свързани с изменението на климата, в учебните програми на всички нива на обучение."

Table 3. Summary of biodiversity and ecosystems services adaptation options

Strategic Objective	Type of Option	Examples
Enhance ecosystem governance	Strategic planning and implementation legislation	Develop and adopt the new Biodiversity Strategy and Action Plan and a new Green Infrastructure Strategy with regard to CCA
	Adjusting sectoral legislation to climate legislation	Revise the CCMA and sectoral strategies/legislation to include provisions of CCA Strategy
	Linking emissions statistics to new environmental accounts	Create carbon environmental accounts
	Education for ecosystem thinking	Create specialized education courses for administrations responsible for implementing CCA and biodiversity legislation

„Максимално използване на изследователски и образователни институции“

Министерство на образованието и науката

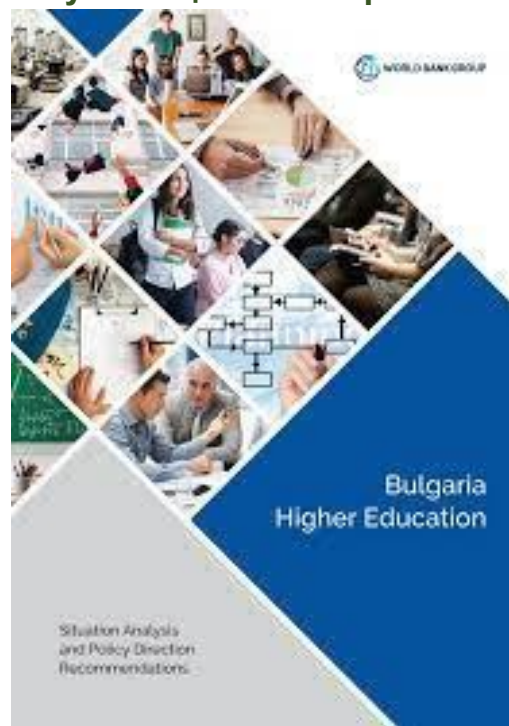
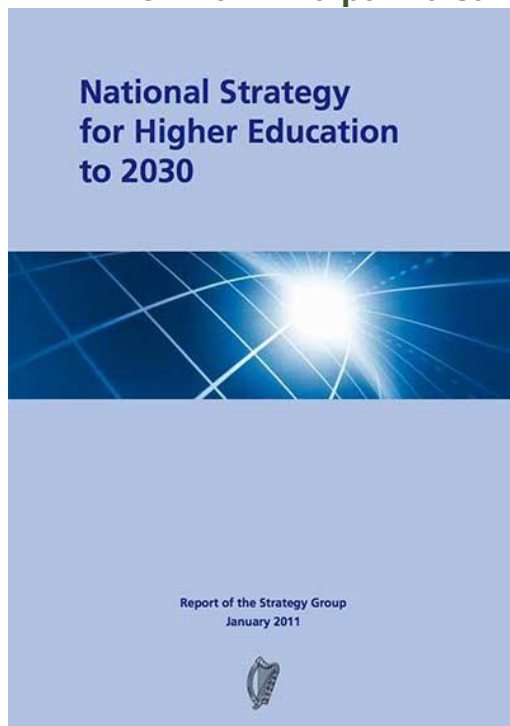
Национален план за възстановяване и устойчивост

(https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility/recovery-and-resilience-plan-bulgaria_en)

„Планът на България ще ускори декарбонизацията на енергийния сектор, ще насърчи широкомащабното внедряване на цифрова инфраструктура, включително в селските райони, както и ще подкрепи инвестициите в подобряване на бизнес средата, образование и умения, научни изследвания и иновации, социална защита и здравеопазване . Всички реформи и инвестиции трябва да бъдат изпълнени в кратки срокове, тъй като Регламентът относно Механизма за възстановяване и устойчивост предвижда те да бъдат завършени до август 2026 г.“

Има и важни мерки за модернизирание на образованието и засилване на научните изследвания и иновациите (748 милиона евро). Планът има за цел да засили адекватността и обхвата на схемата за минимален доход, да подобри предоставянето на услуги за заетост и социални услуги и тяхната интеграция, както и да модернизира дългосрочните грижи с акцент върху хората с увреждания и възрастните хора (440 милиона евро) . Достъпът до здравеопазване ще бъде подобрен чрез модернизиране на болниците и лечебните заведения; създаване на система за въздушна линейка; изграждането на отделения за извънболнична помощ в отдалечени и недостатъчно обслужвани региони (372 милиона евро).“

Климатична рамка за висшите училища в България

Стратегически план на Медицински университет – София

Стратегическият план на Медицински университет-София (2023-'26) е разработен от университета в партньорство с академичната общност. Той излага нашата амбициозна визия за по-устойчив университет и какво трябва да постигнем, за да стигнем до набелязаните хоризонти.

Стратегическият план за устойчивост съдържа 7 ключови цели, всяка от които ще бъде постигната чрез набор от инициативи.

Приоритетни области

- Климатична неутралност до 2050 г
- Създаване на Комисия по устойчивост към Ректората
- Ангажиране на студенти, персонал и местната общност в практически отговори на климатичните и екологични извънредни ситуации
- Оформи местния/регионален отговор на висшето медицинско образование на климатичната криза
- Приобщаващо и справедливо качествено образование и насърчаване на възможностите за учене през целия живот

Цели

За да изпълним нашата визия, ние идентифицирахме следните цели:

Цел 1 Справяне с емисиите на парникови газове (ПГ), свързани с потреблението на енергия в целия комплекс на МУ-София

Цел 2 Разбиране на общите ни емисии отпечатък

Цел 3 Да станете лидер на университета в мобилността на персонала и студентите

Цел 4 Използване на възможността чрез обучението на хиляди млади хора да бъде оформен глобалният отговор на климатичната криза

Цел 5 Справяне с климатичната криза чрез научни изследвания

Цел 6 Включване на ученици и персонал във всички действия за вземане на решения за устойчивост

Цел 7 Структурата на управление на МУ-София да осигури ресурси за постигане на визията за устойчивост на университета

*Какво ще правим?
(Цели и показатели)*

Мерки и междинни цели

За проследяване на напредъка и работа по всяка цел, МУ-София ще издава всяко полугодие Юни/Декември „Доклад за целите за устойчиво развитие“.

Преглед на изпълнението до 2026 г

Цел	Цели	06.- 12. 2023	01.- 06. 2024	06.- 12. 2024	01.- 06. 2025	06.- 12. 2025	01.- 06. 2026
G1	Създаване на подробна „пътна карта за нетно нула“ (обхваща емисии от Обхват 1 и 2)						
	Поредица от семинари и консултации						
G2	Разработване на методология, базирана на българските коефициенти за преобразуване на ПГ и други конвенции за целия сектор						
	Използване на инструмент за оценка на въглеродния отпечатък за университета						
G3	Способност за успешно провеждане на редовни срещи онлайн и печалба от виртуални конференции						
	Намаляване на персонала и бизнес пътувания на студенти следдипломна квалификация по въздуха						
G4	Устойчивостта да бъде неразделна част от обучението на студентите в МУ-София						
	Да подготвим нашите възпитаници да станат лидери в устойчивостта						
G5	Повишаване на знанията на академичната общност за предизвикателствата, свързани с устойчивостта						
	Създаване на изследователски център за устойчивост и устойчивост						
G6	Събиране на идеи от ученици и служители						
	Интегриране на устойчивостта в образователната програма						
G7	Е създаване на два отделни органа - Група за управление на стратегията за устойчиво						

	развитие и Изпълнение на стратегията за устойчиво развитие						
	План за ангажиране и комуникация в подкрепа на тази стратегия						

Студентски инициативи

Отговорна структура на МУ-София по прилагане на зелените устойчиви инициативи на МУ-София е Студентски съвет, който изпълнява своите стратегически средносрочни активности и дейности в контекста на ангажирането на студентските кръгове и младите доброволци за устойчива промяна.

Задачи за периода 2023-2026:

- ✓ Стимулиране на студентите на МУ-София да стават „Зелени Доброволци“ като посредством разяснителна кампания свеждат на вниманието на останалата студентска общност актуална информация и действащи инициативи с възможност за включване;
- ✓ Провеждане на дискуссионни форуми в контекста на инициативата „Студентите в подкрепа на чистия въздух“;
- ✓ Инициране и провеждане на срещи с на местната общност в София като фокусът се постави върху деца и юноши (ученици от 5-ти до 12-ти клас в няколко училища в столицата);
- ✓ Подготовка на препоръки и комуникация с официалните управленски органи в лицето на секторните министерства, както и развиване на съвместни кампании с Столична Община за подобряване на условията на живот в столицата;
- ✓ Свеждане до знанието на местната общност на информацията, че замърсяването на въздуха е четвъртият по важност рисков фактор за здравето на хората в света и най-важният екологичен фактор за здравето на населението в Европа;
- ✓ Само за една календарна година да се постигне по-широко разбиране и ангажираност в каузата за чистия въздух на лекари и специалистите по здравни грижи, за да се пристъпи към информирание за предизвикателствата на климатичните промени и техните въздействия върху човешкото здраве, т.е. изграждане на "широко екологично мислене" и разбиране на пряката корелация между здравето на хората и природната среда;
- ✓ Разширяване на профила на участниците в такива тип устойчиви инициативи, като се подсиgurят представители на лекарското съсловие, медицински специалисти в областта на общественото здраве, представители на различни университетски еко клубовете, частния и неправителствения сектор, вкл. граждански организации.

Модел на „Зелена ангажираност в действие“ на МУ-София

**„ПОВИШАВАНЕ НА ЗЕЛЕНИТЕ АКАДЕМИЧНИ КОМПЕТЕНЦИИ ЗА
УСТОЙЧИВО БЪДЕЩЕ“**

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – СОФИЯ

